

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyenlő száma 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyi) intézendők.
Kiadó hivatal: K.-Vásárhelyi az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetmények s előfizetési pénzek küldendők.

A pénzügyi tárcza.

Lukács László pénzügyminiszter tárczájának tárgyalásával alighanem megtörténik az, amire évek óta nem volt példa, hogy t. i. az első indemnitás határidején belül törvényerőre emelkedik a magyar állam háztartási budgetje.

A pénzügyminiszteri tárcza rendszerint utolsónak marad a költségvetési tárgyalások sorrendjén s mögötte már csak az appropriáció következik. De azért a pénzügyi tárcza mégis mindenkor nagyobb érdeklődést szokott kelteni, amit jórészt a tárcza kezelésében levő óriási jövedelemforrásoknak lehet tulajdonítani. A pénzügyminiszter kezelésében vannak az állam legfőbb bevételei s ez a kormányzati resszort az összes bevételeknek nagyobbik felét szállítja be az állampénztárakba.

De nem csak a kezelési összeg nagysága magyarázza meg ezt a nagyobb érdeklődést, hanem az a körülmény is, hogy a pénzügyi tárczához tartozik az állam lakosságának legközvetlenebb teherviselése: az adók. Ez a tétel pedig olyan széles terjedelmű, s oly elkerülhetetlenül érint minden egyes embert az országban, hogy az iránta való fokozottabb érdeklődést mindenkor természetesen kell találni. Azonban a mostani pénzügyi budget tárgyalásban még egy harmadik faktor is lesz, amely az érdeklődést fokozza: ez az a sokoldalú reform-tevékenység, amely a pénzügyminiszteriumban folyik.

Tagadhatatlan, hogy a pénzügyminiszteriumnak erős munkája volt az utóbbi években. Az Ausztriával folyó kiegyezési tárgyalásoknak erősen tulnyomó részét a pénzügyminiszterium vezette, ami teljes tanúságot nyer abban, hogy a kiegyezés megújítására vonatkozó 18 törvényjavaslat közül 17 a pénzügyminiszter aláírásával kerül majd a törvényhozáshoz és csupán egy — a vám- és kereskedelmi szerződés megújításáról — viseli Dániel Ernő báró aláírását. És még ezt is részben a pénzügyminiszter csinálta. De azért nem lehetne mondani, hogy Lukács Lászlókat teljesen elfoglalta ez a munka. Sőt még jutott idő annak a reform-tevékenységnek megindítására, a melyről fentebb említést tettünk. Pedig ez a reform a tárczához épp legfontosabb ágait, az állam leghatalmasabb anyagi erőforrásait érinti, s méltán igényelheti egy egész ember erejét. Az egyenes adók reformját, amit Wekerle kezdeményezett, utódja újra napirendre hozta s minden elfoglaltsága mellett is igen behatóan foglalkozik vele. A fogyasztási adók elszámolása pedig, ami egyik legszembeszökőbb sérelem volt Magyarország érdekei ellen, a vám- és kereskedelmi szerződés keretében nyert új rendezést, ami visszacsere az országnak mintegy 4 millió forintnyi állandó évi jövedelmet.

Az adók e két főcsoportjának reformja mellé csatlakozik az az újjáalakítás, melyet a miniszter dohányjüvedékünknek a termeléshez való viszonyában akar keresztülvinni s végül — annak tanúságául,

hogy az étikai szempontok sem maradtak egészen figyelmen kívül — megemlíthetjük a kis-lutri eltörlését, ami immár keresztül is vitetett.

Ezt az óriási munkatömeget jól bírta és sikerrel látta el Lukács László pénzügyminiszter is, emellett fentartotta az államháztartási mérleg egyensúlyát, ami bizony nem csekély munka volt Darányi, Wlassics és Fejérváry báró nagy igényeivel szemben. De az egyensúly fentartása tulajdonképpen nem is volna nagy érdem, ha nem kellett volna ezeket a fokozódott igényeket kielégíteni. Vegyük még hozzá, hogy a gazdasági viszonyok általános romlottsága igen tetemesen nehezebbé tette a bevételi források kiaknázását — s csak mindezek után alkossunk véleményt arról, hogy milyen nagy dolog szilárdan fentartani az államháztartás rendjét, mikor az egyik oldalon fokozódó igényekkel, a másik oldalon pedig hanyatló erőforrásokkal állunk szemben.

Lukács Lászlóban eszalódott a világ. A közvélemény azt tartotta, hogy az új miniszter epigon utódja lesz mesterének. S rövid két év a lehető legalaposabban megcáfolta ezt a véleményt. A tanítvány méltóan tölti be mesterének helyét s akik még az első próbaév végén azt mondták, hogy elismerik Lukács László ügyvezető-képességét, de nem látják benne az alkotó-erőt, — most a második év végén ezeknek is más a véleményük. Ez a második esztendő olyan munkatömeget s olyan óriási feladatokat halmozott a pénzügyi tárczára, amelyet jól elintézni csak igazi

TÁRCZA.

Életképek.

Írta: Barthalis János.

(Vége.)

Ez alatt nehéz csapás érte őket. A gondviselés ujjá keményen megfenyítette a döftös, anyagiasszülőket.

Két fiók ragályos betegségben, egyszerre, váratlanul elhunyt.

A sorstól keményen sújtolt házaspár haragosan jajdult fel a váratlan csapásra:

— Oh, bár csak leányunkat tartsd meg, ha fiainkat elvettél tőlünk, te, hatalmas, mindenható, irgalmas Isten!

És mikor lesújtva siránkoztak a beteg nő ágya mellett, az szelíd, szemrehányó szavakkal szólt hozzájuk, mint már tulvilági szellem:

— Ne sirjatok. Hiszen boldog vagyok. Milliomos neje lettem. Nem elég boldogság ez? Ah, mit is ér az az lángoló szerelem, az az érző szív, minek jövedelmétől felkophat az ember álla? — Csak a

gazdagok boldogok! — Ugy-e édeseim? Ti így mondtátok?

És a szülők majd megőrültek e szavaktól.

Egyik, elfogulatlanul gondolkodó rokon azt tanácsolta, hogy el kell választani férjétől Irént s hívják el beteg ágyához Lángit. Hátha annak látása s azon ígéret, hogy egyesülsükbe beleegyeznek már a szülők, behatással lenne a betegre? Hátha fel is gyógyulna a rögtön öröm következtében? Hiszen — az orvosok is mondják — volt erre már számtalan példa az életben.

De a szülők most még hallani sem akartak erről. Az az átkozott millió olyan esábosan integetett feléjük

Irén pedig hova tovább gyengébb lett. A szülők kétségbe voltak esve. Az orvosok fejüket csóválták. Rosz ómen!

Mikor a kezelő orvos aggályát fejezte ki Irén állapota fölött, a szülők táviratilag keresték meg Lángit. Könyörögtek neki, hogy jöjjön. Kedves fióknak, nyugalma visszahozójának neveztek. Gazdagsággal, nyugalmas jólétel biztatták, csak jöjjön. Tudatták mindenről. Bocsánatát kérték. Nekiigérték Irént, csak jöjjön, csak mentse meg őt.

Most már mindenre készek voltak egyetlen leányukért, az addig vagyonéhes szülők. Most már

epedve, izgatottan várták a lenézett, a kicsinyelt, Lángit, a szegény hivatalnokot.

Az pedig nem jött.

Irén pedig lázas állapotában mindig csak őt hívta, vele foglalkozott, utána sirt, hogy azt örület volt hallani a szülőknek.

Végre megjött — a távirat. Reszkető kezekkel bontották fel azt Irén szülői s lesújtva olvasták abból a rideg szavakat:

— Lángi — fél év előtt — szerelmi bánatban — megőrült. Irént — emleget. — Jelenleg — Lipótmezőn. — Gyógyíthatlan.

Egy óra múlva pedig a kezelőorvos félre hívta a beteg nő apját s komor baljóslatu szavakkal szólt hozzá:

— Istennél a kegyelem. Semmiféle emberi tudomány nem segíthet már rajta. Csak órái vannak még

És az engedelmes, szófogadó Irén másnap a virágerdővel borított ravatalon feküdt.

* * *

Sziszeki tíz évvel élte túl második nejét, — Irént. Vagyonát harmadik nejének hagyta.

államférfiú birhat. Lukács László ebbeli minősége teljesen bebizonyult, s most már megérti mindenki, hogy távozásakor Wekerle miért ajánlotta olyan melegen államtitkárát a pénzügyminiszterségre. Ismerte őt.

Magáról a költségvetésről talán alig is kell szólnunk. A mai pénzügyminiszter immár harmadszor áll a törvényhozás előtt, mint a hatalmas budget-munka szerzője, változatlan szerénységgel s változatlan felfogásokkal. Az a munka pedig, amelyet a kritikusok elé tesz, tulajdonképpen nem új dolog, csak újabb kiadása annak, amely már jól bevált. A magyar költségvetés konstrukcióját nem kell bírálni, ha nincs benne változás. Erre a konstrukcióra évek óta magasnál-magasabb épületeket emelnek, s szilárdan, rendületlenül áll az a szerkezet. Nagy okunk van tehát arra, hogy ne bántuk.

—a—

Politikai hírek.

Háborus hírek.

Sok hiában való jegyzékváltás után végre a nagyhatalmak döntő lépésre szánták el magukat. Ráparancsolták Görögországra, hogy csapatait vonja ki Kréta szigetről, hajóhadát hívja vissza, mert különben az egész sziget és Görögország kikötői zár alá helyeztetnek. Erre Görögország kitérő feleletet adott s így a nagyhatalmak kénytelenek voltak a tengernagyaikat utasítani, hogy az ostromzárt azonnal foganatosítsák. És a zárlat egyelőre „békés” természetű, vagyis a hajóhadak fegyvert nem használnak, hanem a Krétán rekedt görög hadsereget kihezegetik vagyis nem fegyverrel lövik agyon az embert, hanem agyon éhezettetik. Ezt nevezik diplomáciai nyelven békés blokádnak. De ezen békés blokádnak azért többet érhet egy országnak, mint az ágyú és puska, mert vagyonilag egészen tönkre teheti, mivel a kikötők elzárása folytán a kereskedelem megakad. Ezen hatalmas intézkedésnek egyébként czélja nincs, mint az, hogy a további háborúskodás végét érjen, hanem azért Görög- és Törökország a végki-merülésig készül a háborúra. Mindkét állam összes haderejét a határokon koncentrálna s nap-nap után újabb meg újabb csapatokat szállítanak a hajók és vasutak. Hogy aztán sikerül-e a nagyhatalmaknak e roppant hadi készülődések dacára a békét fenntartani, a legközelebbi napok fogják megmutatni.

A blokádnak Kréta blokádjá vasárnap délelőtt fog megkezdődni. Az erre vonatkozó notifikációk ma történnék meg Athénben és Konstantinápolyban. A hatalmak értesítendik a dolgról a semleges államokat. A blokádnak arra a földrészre fog kiterjedni, amely a Greenvichtől számított keleti hosszúság 23°24' és 26°30', illetőleg az északi szélesség 35°48' és 3°45' közt fekszik. A blokádnak a görög hajókra általános lesz. A hatalmak és a semleges államok hajói kiköthetnek, amennyiben rakományok nem a görög csapatoknak, vagy a sziget belsejébe van szánva. Az admirálisok felhívták Görögországot hajóinak visszahívására. Vonakodás esetére azokat március 21-től kezdve erőszakkal távolítják el.

A képviselőház ülése.

Budapest, márc. 17. A ház mai ülésén az igazságügyi költségvetéshez még Ráttkay és Barabás szólván, a tárgyalást befejezték.

A pénzügyi költségvetést Ürményi előadó ajánlotta elfogadásra.

Kossuth Ferencz kritizálja a pénzügyi politikát és a kiegyezési kérdésben junktimot követel. Tiltakozik a kvótameles ellen és politikai hibának mondja az ellenzék leveretését a döntő csata előtt. Indítványt nyújt be, az önálló jegybank felállítása érdekében.

Iránia költségvetési esztendő kezdetének megváltoztatását óhajtja és azután adózási rendszerünk reformjával foglalkozik.

Budapest, márc. 17. A képviselőház összeférhetetlenségi bizottsága ma d. u. tartott ülésében foglalkozott a Városház Gyula által bejelentett tömeges esettel. Andrássy Tivadar gróf elnök délután öt órakor nyitotta meg az ülést, amelyen Schmidt Károly és Mohay Sándor kivételével, a bizottság minden tagja megjelent. Legelsőbbben a beteg Mohay Sándor helyére titkos szavazással jegyzőt választottak Rudnyánszky Béla személyében; az után az elnök fölolvasta a Ház március 9-iki üléséről folyott naplónak azt a részét, amely a Városház ismeretes bejelentését fogja magában.

Andrássy Tivadar gróf elnök szólalt föl s utalva a bizottság feladatainak nehézségeire, kijelentette, hogy törekedni fog igazságosan, esküjéhez híven eljárni, s kifejezte azt a meggyőződést, hogy a bizottság ugyanebben az irányban támogatni fogja őt. A bizottság tagjai éljenzéssel fogadták ezt az elnöki enuncziációt, s a negyedórás ülés eredményeként a bejelentett összeférhetetlenségi ügyre nézve a bizottság, a házszabályok 134. §. értelmében, záros határidőül március 22-ének délután 5 óráját tűzte ki s intézkedett az iránt, hogy erről egy a bejelentő, mint a bejelentés által érintett képviselők értesítsenek, hogy a kitűzött záros határidő alatt a kérdés megvilágítására szolgáló adatokat a bizottság elé terjeszthessék. A maga részéről elhatározta a bizottság, hogy elkéri a pénzügyminisztertől az osztálysorsjáték tárgyában kötött szerződést. Természetesen hivatalos lesz a jövő hétfői, érdemlegesen tárgyaló ülésre az esetet bejelentő képviselő is.

Budapest, márc. 18. A képviselőház ma befejezte a pénzügyi költségvetés általános tárgyalását. A vita bezárása után felszólalt Lukács László pénzügyminiszter, reflektálva az ellenzéki kifogásokra. Kossuthal szemben kijelenti, hogy a kvóta kérdésében most nem óhajt nyilatkozni, de megjegyzi, hogy a kormány mindenesetre be fogja bizonyítani, hogy megtartja ígéretét és megvédelmezi az ország érdekeit.

Budapest, márc. 19. A pénzügyi tárcza költségvetésnek részleteit tárgyalván, Popovics horvát képviselő kéri annak a megszüntetését, hogy az italmérési jogot egész Horvátország területére beadják.

Lukács László pénzügyminiszter megígéri.

Ugyancsak Popovics kéri a raptárbélyeg eltörlését és az újsághirdetések méltányosabb megadóztatását.

A pénzügyi tárczát letárgyalták és Lukács László pénzügyminiszter nyomban rá benyújtotta az appropriáció-nális törvényjavaslatot.

Pocsolyasajtó.

A hírlapirodalom legveszedelmesebb kinővéseinek egyike ama Budapesten kolportált boulevard-lapok szennézációjahajszata, melyek utonállásból élnek és az utcai piszokban igen jól érzik magukat. Egyesek becsülete, testületek tekintélye, intézetek jóhíre nekik mind közömbös, annyi mint a semmi, ha arról van szó, hogy a piszoklapból néhány példánnyal több fogynak el. A szabad sajtó e kinővése ellen, sajnos, nincs más védelem, mint a megsértettek rugásai, melyeknek átadását férfias nyilatkozatnak és erélyes visszautasításnak tekintjük.

Ezeknek a kéjhölgyeknek minősíthetetlen támadásai újabb az osztálysorsjáték-vállalat ellen irányultak, melyet egy törvény már megszavazott s melynek szervezése a képviselőház beleegyezésével találkozott. Lukács László pénzügyminiszter a vonatkozó törvényjavaslat tárgyalása alkalmával világosan és pontosan előadta az érdekeltek bakkal kötött szerződés geneziséét és a legvilágosabban megczáfolt minden kifogást, melyet ellenzéki oldalról emeltek. És ime most utólag egy kolportált krajczáros újság vakmerő csahalóssal nyelvért ölti a szerződés ellen, szeplőtelen és kifogástalan jellemeket, kinek nyilvános működését és egész magán ténykedését mindenki ismeri, nyilvánosan megnevez és még Lukács pénzügyminiszter és Gräzenstein államtitkár nevét is megrágalmazza.

Nos, a kis lottó általánosan kívánt megszüntetése, a pénzügyminiszter nyilatkozata szerint, csak úgy volt lehetséges, hogy ha gondoskodás történik az első állami jövedelem pótlásáról. És mivel a pénzügyi kormány a kis lottó eltörléséről szóló tör-

vényt nem terjeszthette be anélkül, hogy az így első jövedelmet más irányban biztosítsa, — egy feltétlenül biztos föllet megkötötte az illető szerződést, az állam bevételeit fényesen biztosította, az osztálysorsjátékot a legbiztosabb és a bizalomra legméltóbb kezekbe tette. Ezt az eljárást csak elismerés illeti és csak irigyek azok, akik a kormány ezen eljárásán kifogásolni valót keresnek.

És ezért kellett a parlament legjobb hangzása neveit nyilvánosan meghurcolni és egy provizió ügygyel összeköttetésbe hozni. Bankjaink bizonyosan nincsenek tisztátalan üzletekre utalva. A szóban forgó bank igazgatósága minden kétely fellett áll és e neveknek: Tolnay, Benke, Neumann Ármin, a legjobb hangzások, melyet nem lehet kisebbiteni. A pocsolyasajtó rágalmozó szavait senki sem hiszi el és az igazgatóság és jogtanácsosának férfias nyilatkozata után bizonyosan nincs senki, aki e zsurnalisztikai mélenyletet megvetendőnek ne tartaná.

De hogy ily dolgok, ily minősíthetetlen támadások lehetségesek, az a legszomorubb az egész jelenségben.

P. C.

Iparos tanoncoktatás Háromszék-megyében.

Igy általánoságban is azonban elértem talán célomat, hogy kimutassam, mikép M. Vásárhely után S.-Szt.-Györgyre kell a közfigyelmet fordítani. Igen S.-Szt.-Györgyre, mert Háromszék-megye nevem közséjei és K. Vásárhely városa is alig egy pár órai távolságra vannak S.-Szt.-Györgytől és tekintettel arra, hogy a közelebről megnyitandó vasúti közlekedés által Csikmegye is közvetlen összeköttetésbe jut S.-Szt.-Györggyel, mi lenne könnyebb, mint ide összpontosítani az iparoktatás továbbképzésére hivatott tanoncz, segéd és mester munkatársakat. Először mindenesetre a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak már említett jelentésének V. fejezete 2-ik részének címét az „ipari munkások vasárnapi oktatását” kellene nálunk is meghonosítani, mert csak ezen oktatások keretén belül volna elérhető a cél, megismertetni iparosainkkal a létesítendő továbbképző szaktanfolyamok czéljait és hasznosságát. Egy továbbképző tanfolyam, — minden Háromszék-megyében üzőtt iparra kiterjeszkedve s ezzel kapcsolatosan esetleg egy szakiskola felállítására S.-Szt.-Györgyön, még anyagilag sem ütköznék nehézségbe, mert támogatásra ott vannak a polgári fiú, polgári leány iskolák termei és felhasználható tanítóerői, de ott van egyszerűsége a Székely-Mikó-kolégium tanári kara, kikből kiválasztva a szükségeseket s kiket kiégszítve egy pár szaktanárral, kevés költséggel megvalósítható lenne a cél. A mi pedig a továbbképző tanfolyam, esetleg az ezzel kapcsolatosan létesítendő szakiskola szervezését és berendezését illeti, hogy ismételtekbe ne essem, vagy jobban mondva plágizálással ne vádoltassam, utalok a „Magyar iparoktatásban” megjelent Gaul Károly „Svájcz Iparoktatása” című ismertetésére. Ez megfelelő tájékoztatást nyújt s melyből speciális viszonyainkhoz alkalmazható kidolgozható a kantonok iskolai mintájára. Hisz Háromszék-megye is egy kis kanton úgy külsőleg, mint belsőleg. Külsőleg hegyekkel övezett, belsőleg pedig népe munkás, szorgalmas és takarékos épen mint Svájcz kantonjainak lakói. Csak a velük való bántást kell elcsajátítani és megadni nekik a teendőkhöz szükséges mindennemű támogatást, mint megadta és megadja azt maga Svájcz is az övének.

Befejezésül még csak egy körülményre vagyok bátor felhívni az irányadó körök figyelmét, bár nem tartozik e cikk keretébe, de igen fontos a székelyföldre, de legfőképp Csik- és Háromszék-megyére nézve. Ugránis Brassó roppant drága város S.-Szt.-Györgyhöz képest s ez az oka, hogy a székely leányok nem kellő számban látogatják a brassói női kereskedelmi tanfolyamot.

Női kereskedelmi tanfolyamot kell tehát létesíteni S.-Szt.-Györgyre székely leányaink számára!!! Hogy ezt miért? Remélem nem kell hozzá kommentár.

Hidvégi.

CSARNOK.

Jámor Estány egyházi levelei
a szerkesztőhöz.

— 119 —

Térs Szerkesztő Ur!

Az multkor asztot kérdi tőlem kántor komám, hogy mondanám meg neki, mint járt-kött s katonaviselt ember, hogy mi az az „békés bloká”, melynél az nagy hatalmak kényszeríteni akarják az kús hatalmat, ugymint Görögországot, hogy hagyjon békít Kréta szigetjének, a melyik nem az övé, hanem az töröké. Erre én asztot mondtam kántor komámnak, hogy miután ő élettiben egyebet sem csinált, mint énekelt, orgonált s ivott, nem tudhatta az hadi regulákat s így nem es értelmesebb, hogy miféle állat az a békés bloká, tehát én mint vót vitéz katoná, ki csak azt nem lettem generális, mivel itt Kárbahágón harangozó lettem, megmagyarizom esztet nek. Póldának okáét, ha mű, ugymint én és kántor komám több italosos férfakkal együtt beülünk esztve a Móri zsidó keresomájába s ott iszogotunk jó bővöskén s öjjél tájban az asszonynepek, az én kellemetes Petronelám vezetése mellett oda jönnek s hívnek báz s mű aszonyjuk, hogy erőst jól érezzük magunkot s nem menyünk s ök erre körülvesznek münköt, kezükben laskasírtóval és seprűvel s mikor valamelyik hőrpenteni kíván az poharából, jót ütnek a kezire — ez a háborus bloká, ha pedéglen az aszonynepek csak Móri zsidót veszik körül s nem engedik, hogy bort adgyon nekünk, ez a békés bloká. — Az első esetben tehát orszakval s ez utóbbi esetben szép szerivel akadályozzák meg az embert szüve kívánságának teljesítésében. — Kántor komám erre aszt mondta, hogy most mán érti a dógot s csupán asztot nem érti, hogy mét nem csapnak közzi a férfiak a fejrőnepeknek s akkor mindnyá vége vóna az blokádnak. Erre meg én asztot válaszoltam, hogy az fejrőnép nagy hatalom, az férfinak pedéglen mindet kús hatalom s azért nem jó velik kikötni, met annyé az asszony szeméj kezibe a bomba, mint esőben a gomba s elég goromba es hezza, hogy a bajszos kús hatalmaknak a fejihez rittyenese a csiprot, fazakat, laskasírtót, aszapot s több efféle ütő, vágó s repülő portékákat. Azét én az mondó vagyok kántor komám, hogy legyünk okosabbak a görögnek s kerüljük el bölesen az blokádot s ha az szoknyás nagy hatalom az első ajtón jó, mű a hátulsón csinájunk „rükvőrez konzentrárungot” a mi magyarul és cibilül aszt jelenti, hogy „osz ojj!” Minokutánna pedéglen nálunk még nem tört ki az háboru, nagy békességgel innánk egy cseppet.

Kárbahágó, 1897. márcz. 12-én.

Maradtam
tiszteltelvel és becsületvel
Jámor Estány
egyházi és harangkezelő.

Ujdonságok.

— **Tanfölygyelők áthelyezése.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Csányi Gyula Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei és Csányi Viktor Háromszék vármegyei kir. tanfölygyelöket, saját kérelmükre eddigi minőségükben, kölesönösen áthelyezte.

— **Tavaszi.** Beköszöntött a legszebb évszak. A közönséges életben március 19-ikét tartják a tavasz első napjának, de a csillagászati számítás szerint ez egy nappal későbbre esik, azaz 20-ára. Ezen napon délelőtt 9 óra 16 perczkor fordul meg a nap s áll be az ő-j-nap egyenlőség s ez a tavasz kezdete.

— **Időjárásunk** elég enyhe és kellemes, de az éjjeli fagyok miatt a vetőgázó még nem indulhatott meg. Különben az uralkodó időjárás ellen panaszunk nem lehet.

— **Felolvasó estély.** A helybeli kereskedőifjak társulata, folyó hó 27-én este 8 órakor, saját helyiségében felolvasó estélyt tart az alábbi tárgysorozattal: 1. Megnyitó értekezés Fejér Antal társulati elnök által, a felolvasó estélyek céljáról. 2. Szakszerű felolvasást tart Pásztohy Sándor társulati tag. 3. Szabad előadás a mennyiségűtán köréből: Kiss Károly társulati alelnök által. 4. Végül társas

játékok. Ezen estélyre, a társulat iránt érdeklődők tisztelettel meghívotnak.

— **A székely vasutak megnyitása.** A sepsiszentgyörgy-csikszeredai vonalrész még e hó folyamán átadatik a forgalomnak. Dániel miniszter Barthos min. titkárt küldte ki a műtanrendőri bejárás vezetésére, mely márcz. 29-én reggel 9 órakor kezdődik.

— **Meghívó.** A „Háromszék-megyei tanítótestület” kézdi járásköre f. évi március hó 30 án d. e. 9 órakor kezdődőleg Bereczkben az áll. iskolában gyűlést tart, a melyre a kartársakat és a tanügy iránt érdeklődőket tisztelettel meghívjuk. Kézdi-Vásárhelyt, 1897. március 15. Kiss Jenő s. k. elnök Szabó Lázár jegyző.

— **A közönség figyelmébe.** A tavasz nyitával, midőn mindenki siet magzükségletét beszerezni, mint a megelőző években tettük, ugy most sem mulasztjuk el a közönség figyelmét felhívni a Mauthner Odön magkereskedésére, mely egyedül képes olcsó, feltétlenül csiraképes, dus virányt hozó virág- és veteménymagvakat szolgáltatni. Több évi saját tapasztalatainkból indulva ki, jó lélekkel ajánljuk ezen czéget mindenkinek.

Közigazdaság.

A mesterséges trágyafélék alkalmazása, különös tekintettel a tavaszi veteményekre.

E czélra szolgál a középfinomságu, légszáraz homok — különösen géppel való szórásnál — továbbá a tőzegpor, fűrészpör és hamu.

Az első ideje — a chili salétrom kivételével, mely fejtrágyául is szolgálhat — okvetlen a vetés ideje elő teendő és pedig legalább is egy héttel, ha a trágya könnyen oldódó; több héttel, vagy hónappal, ha nehezen oldódó.

Az első trágya közép mélyen alászántandó. Röviden körvonalozván a fentieken azon tényezőket, melyek a mesterséges trágyák sikeres alkalmazásánál figyelembe veendőek, áttérek most azon eredmények ismertetésére, melyek a mesterséges trágyafélékkel tavaszi veteményeknél elértettek.

Erős szárazság esetén a mesterséges trágya hatása nem csak az elhíntés évében nem érvényesül, hanem a következő évben sem, mert akkorra az őszi esők a talajból kimossák; de viszont a nagy esőzés is ártalmára van, a mennyiben könnyen az altalajba mosatván, oly mélyebb rétegekbe kerülhet, melyben a gyökerek nem érik el.

Vásárlásánál legalább is 15% nitrogén tartalmat kell garantizotatni. — Ára q-ként 11—16 frt. között ingadzik.

A kénsav ammon bár több nitrogént tartalmaz, mint a chili salétrom, még sem képes előidézni oly gyors hatást, mert benne a nitrogén nem salétromsav alakjában van jelen, hanem mint ammon nitrogén. — Ammon nitrogént a növény nem képes azonnal felvenni, hanem annak, hogy növényi táplálék lehessen, előbb át kell alakulni salétrom nitrogénné, ez pedig időt igényel; — s így ez az oka, hogy gyors fejlődésre nem képes a növényt serkenteni. — Száraz időjárás esetén, ha első évben nem is idő elő termés többletet, azért veszendőbe nem megy, mert nem alakulhatván át salétromsavvá, megmarad ammon-nitrogénnek, s mint ilyen a talaj által lekötetik.

Nitrogén tartalma 20%. — Ára q-ként 16—18 frt. — Tavaszi veteményeink közül az árpa, zab, tengeri és köles kíván legtöbb könnyen oldható nitrogént, s ez okból a nitrogén trágyák a növényeknél terméstöbblet előidézésére sikerrel használhatók, ha egyéb tápanyagban nincs hiány; megjegyzendő azonban, hogy a nitrogén aránytalan nagy mennyisége üveges törésű szemet ad, mely körülmény a sörárpánál és a tengerinél figyelembe veendő.

A fonalas növényeknél, továbbá a gyök és gumós növényeknél a termés mennyiségét szintén növeli, de pl. utóbbiak közül a cukorrépánál a minőség rovására, ha csak egyuttal megfelelő foszfortrágyákat nem juttatunk a talajba.

Hüvelyes veteményeknél és takarmány növényeknél a nitrogén trágya alkalmazása felesleges, mert ezek nitrogén szükségletüket a levegőből is könnyen képesek megszerezni.

Dohány alá kénsavas ammon használandó s

nem chilisalétrom, mert ez utóbbi konyhasót is tartalmazván, az éghetőséget csökkenti.

A nitrogén trágyákkal eszközölt eddigi kísérletek eredménye azon szabályban foglalható össze, hogy a nitrogén trágyák hatása teljesen csak ugy érvényesül, ha a foszforsav is kellő mennyiségben van a talajban. — Ez okból a nitrogén trágyák foszfor trágyákkal keverten használandók és pedig: vagy ammon szuperfoszfát alakjában, melyben a nitrogén és foszfor már egyesítve van, vagy külön chilisalétrom, illetve kénsavas ammon és külön szuperfoszfát alakjában.

A foszfor trágyák közül a legnagyobb jelentőséggel bíró szuperfoszfát és Thomassalakkal végzett kísérletek eredménye következőkben összegezhető:

A szuperfoszfát foszforsava vízben oldható, tehát gyorsan hat, ellenben a Thomassalakké vízben nem oldható, hanem csak savakban (pl. a talaj humus savában), tehát lassabban hat;

nálunk a szuperfoszfát bármint foszforszegény talajon érvényesíti hatását, ellenben a Thomassalakké csak a hidegebb, nedvesebb talajokon;

(Vége köv.)

idegenek forgalma.

Márcz. 12-től 19-ig.

Nemzeti szálló: Singer Arnold utazó Prága-Brüll Ignác utazó Prosnitz (Csehország.) Sauerstrum József utazó Krakkó (Lengyelország.) Vosseler Rudolf utazó Hannover. Adler Alfred fényképész Nuszle-Pankrácz (Csehország.) Hoffmann Jakab gyári igazgató Gelence. Kelemen Lajos tiszti ügyész S.-Szt.-György. Dr. Molnár László ügyvéd Csik-Szereda. Krioszlel Ignác utazó Budapest. Ince Ignác föld. birtokos Csik-Csatóság. Székely Ferenc főmérnök Kolozsvár. Zsigmond Gyárfás építészeti mérnök Kolozsvár. Bruszt Lajos utazó Brassó. Rotter Zsigmond utazó Budapest. Hartig Vilmos utazó Kolozsvár. Roth Sámuel ügynök Brassó.

Millenium szálló: Silberstein Izidor mintával utazó Brunn. Herczeg József és neje utazó Berlin. Weisz Jakab utazó Bécs. Grün Sámuel utazó Bécs. Brand Brenner utazó Bécs. Vinter Dávid utazó Kolozsvár. Lovag Dobiczki József százados Szamosujvár. Lovonyay Gyula százados Szamosujvár. Sshmid Károly számvevő őrmester Szamosujvár. Enyel Jakab utazó M.-Vásárhely. Moskovitz Márton kereskedő N.-Borosnyó. Römer Károly cs. és kir. huszár százados Szamosujvár. Galitz Ottó cs. és kir. huszár őrmester Szamosujvár. Fuchs Jenő utazó Budapest. Dejnig Gyula utazó Budapest.

Nyiltér*.)

Foulard-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai, s. a. t. a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes Henneberg-selyemet 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kockázott mintázzal damasztot s. a. t. (mint egy 40 különböz minőségben, 2000 szin és mintázzal s. a. t. megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld Henneberg G. (cs. és kir. udvariszállító) selyemgyára Zürichben. Svájszba cimezett levelekre 10 kros, levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik közvényről, oszról, tag-szaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy áztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 fr. üvegonkénti árban majdnem minden gyógyszerboltban késlelben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utáztat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter özöjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállító, BUDAPEST.

E rovat alatt közlöttéért felelősséget nem vállal a szerk.

Sz. 50—1891.

Árverési hirdetmény.

Alólírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1897. évi 257 p. számú végzése következtében Kovács Károly ügyvéd által képviselt Zabola közbirtokossága javára márkosfalvi Forró Imréné ellen 160 frt s jár. erejéig 1897. évi febr. hó 11-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 420 frtra becsült két ökör, két tehén, egy 3 éves pej csikó, egy 5 éves pej kanca, tehénbival vasas szekérből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árvesnek a kézdivásárhelyi kir. bíróság 257 1897. sz. végzése folytán 160 frt — kr. tőkekövetelés, ennek 1895. évi nov. hó 28 napjától járó 5% kamata és eddig összesen 36 frt 22 kr bíróilag már megállapított költségek erejéig Márkosfalva község házában leendő eszközölésére 1897. évi Április

hó 3-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a veni szándékozók oly megjegyzéssel bivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Kézdi Vásárhelyt, 1897. év március 16-ik napján.

Kakucsai Ádám,
bírói végrehajtó.

52 1—1

A Gróf Mikes Benedek Öröksej tulajdonát képező bálványos fürdő (hüdösi) vendéglő vendégszobákkal, fürdővel és az összes hozzá tartozókkal együtt, — az eddigi hasznából elhalálózása folytán — újból kiadó. Felvilágosítást ad a gróf Mikes Benedek Öröksej ügygyára Büksszádon.

51 2—2

SCHISSER PÁL

első nagy kárpitos-butor-raktárában
Kézdi-Vásárhelyt

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkált ruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 drb karosszék 100 frtól feljebb, ezenkívül mindenféle divány ottománok, faragott, tömören hajlított faszékek és függőnytartók, tükrök, toalett-asztalok, lőszőr és tengerifü matracok, és sodronyágbetétek galvanizált sodronyból, tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 frt. Összeajtható vas-ágyak 23 rugós matrócezzal.

Az üzlethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van.
(23 95—100)

A brassói portland cement-gyár

ajánlja legkitünőbb

*** PORTLAND CEMENTJÉT ***

felelősség mellett folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben, bármely vasúti állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban.

Kézdi-Vásárhelyt kapható: K. Császár József urnál, S.-Szent-Györgyön: Ferencz Lajos és Császár Gyula uraknál.

22 8—48

HIRDETÉSEK

e lap kiadóhivatalában
felvétetnek.

Erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaság Kolozsvárt.

Elad különféle sorsjegyet havi részletfizetésre és pedig:

12 —, 18 —, 24 — és 36 havi részletfizetésre.

Legközelebbi huzások:

Főnyeremények:

1897. április 1-én 3%-os Tisza sorsjegy frt 100,000
1897. ápr. 24-én 4%-os magy. jelzálog hitelbank sorsjegy kr 100,000
1897. máj. 1-én 1869-iki állam sorsjegy; 10.0 frt névérték frt 60,000
1897. május 1-én Osztrák hitel sorsjegy „ 150,000
1897. május 1-én Osztrák vörös kereszt sorsjegy Lire 35,000

A kamatozó sorsjegyek kamatai a megbízó felnek esnek javára

(2—2 27)

Pénzkölesön

birtokokra, házakra gyárakra és gőzmalmokra első helyű betáblázásra 40 évre 4 1/2 százalékra, 50 évre 4 százalékra, 2-ik és 3-ik helyű betáblázásra 6 százalékra.

Pénzt

váltóra 5—6 százalékra 10000 frtig gyorsan és diskretio mellett szerez, valamint drága adósságokat convertül, ugyszintén váltót leszámoltat.

Schwarcz Márton, Budapest, VII. Miksa-utca 11.

Kitűnő referenciákkal szolgálhatok.

8 10—10

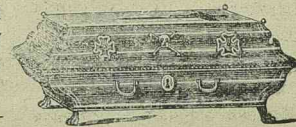
SÉRA IMRE

első temetkezési intézete Kézdi-Vásárhelyt.
— (Saját lakásomban.) —

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani ujonnan berendezett

TEMETKEZÉSI INTÉZETEMET.

Raktáron mindég készletben tartok a legnagyobb választékban szorukat és ezekhez szűk és fenyőfa-ségtető szalagokatarany és ezüst nyomatú feliratokkal. Temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig a legnagyobb gondnal és pontossággal rendezek. Intézetem fel van szerelve igen diszes gyászkocsikkal, ezüstös és üveges gyászhintóval, valamint magyar szabású dísztestőröltözetek és a gyászpompához tartozó minden eszközök és kellékekkel rendelkezem. Üzletemet, mely kizárólag tulajdonom, személyesen vezetem s a nagyérdemű közönség partfogásába ajánlvam maradok

kiváló tisztelettel:
SÉRA IMRE,

temetkezési intézet tulajdonos K.-Vásárhelyt.

Mindazok, kik temetkezési kellékeket nálam vásárolnak, a másodrendű gyászkocsit díj nélkül rendelkezésükre bocsátom, esetleg halotti ezüetek nélkül saját 4 betanított fekete lovaimmal ujonnan beszerzett halottas hintóimat választék szerint olcsó díjért temetkezésekhez kiadom.